

liberal ambition för skåne.

Idépolitiskt handlingsprogram

Liberalerna

Idéprogrammet "Liberal ambition för Skåne" har tagit sin utgångspunkt i de samhällsutmaningar som ter sig mest akuta att ta sig an utifrån ett politiskt perspektiv.

Programarbetet har bedrivits öppet och brett, med möjligheter till inspel och synpunkter från samtliga medlemmar i Liberalerna Skåne under det dryga år som arbetet pågått (2024).

liberal ambition för skåne.

Idéprogrammet "Liberal ambition för Skåne" är uppdelat i sex block. Läsaren kan uppleva en ganska mörk bild över det skånska tillståndet, men det är just problembeskrivningar som utifrån en liberal utgångspunkt finner lösningar genom europeiskt, nordiskt, nationellt, regionalt och lokalt agerande. Mer samarbete, inte mindre. Färre regleringar, inte fler. Tidigare insatser istället för senfärdighet.

Skåne har fantastiska förutsättningar att bli en blomstrande och välskött region, mitt i den mest välutvecklade och dynamiska delen av västvärlden. En inre marknad för handel med en omvärld in på knuten. Sveriges port mot kontinenten.

Skåne vilar på gammal civilisation med lärosäten, utvecklat näringsliv och gynnsamt odlingsklimat. Landskapet är vackert och omväxlande till sin karaktär och inbjuder till ett kvalitativt liv för boende och besökare. Nära till allt, men samtidigt tillräckligt stort för att bjuda på bred variation av hänförande natur, stadens bekvämligheter och landsbygdens frid.

Men goda förutsättningar räcker inte. Förutsättningarna måste tas tillvara och inom många områden går utvecklingen idag i helt fel riktning. Långsiktiga lösningar för infrastruktur, som på sikt säkrar näringslivets exportframgång

och möjliggör en dräglig vardag för hundratusentals arbetspendlare, saknas. Integrationen kring Öresund går på sparlåga. Skånes vård dras med stora strukturella problem att finansiera sin verksamhet och inte minst med personalförsörjning. Utmaningar saknas inte.

"Liberal ambition för Skåne" är inte bara tänkt att väcka debatt, utan även fungera som inspiration för liberala företrädare på alla nivåer att driva politik i en riktning som gör Skåne och övriga världen till en bättre plats att leva i, med möjlighet att i frihet och trygghet forma sina egna liv.

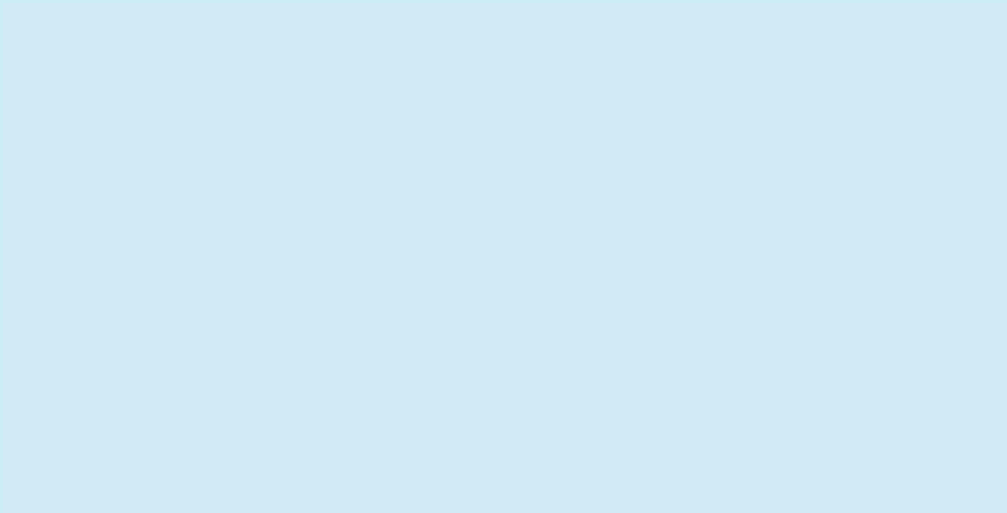

Tonild Strandberg

Ordförande, Liberalerna Skåne

Liberalerna

liberal ambition för skåne.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

En modern välfärd som ger mer för varje skattekrone	7
Klimatneutralt Skåne med säkrad tillgång på energi	11
Näringsliv och utbildning som skapar arbete, handel och välbefinnande i hela Skåne	17
Ett Öresundssamarbete värt namnet	23
Ett tryggt, säkert och integrerat Skåne	27
Välfärdens framtida finansiering	31

**En modern välfärd som ger mer
för varje skattekröna**

VARFÖR BEHÖVER VI ETT NYTT SÄTT ATT TÄNKA KRING VÄLFÄRD?

Dagens välfärdsmodell står inför utmaningar kopplade till demografi, ekonomiska villkor och nya förväntningar. Andelen äldre ökar, medan färre unga finns tillgängliga för arbete i sektorn. Samtidigt har brottslighet etablerat sig i välfärdstjänsterna och dränerar resurser. Digitaliseringen släpar efter, och tjänsterna behöver moderniseras för att möta medborgarnas förväntningar.

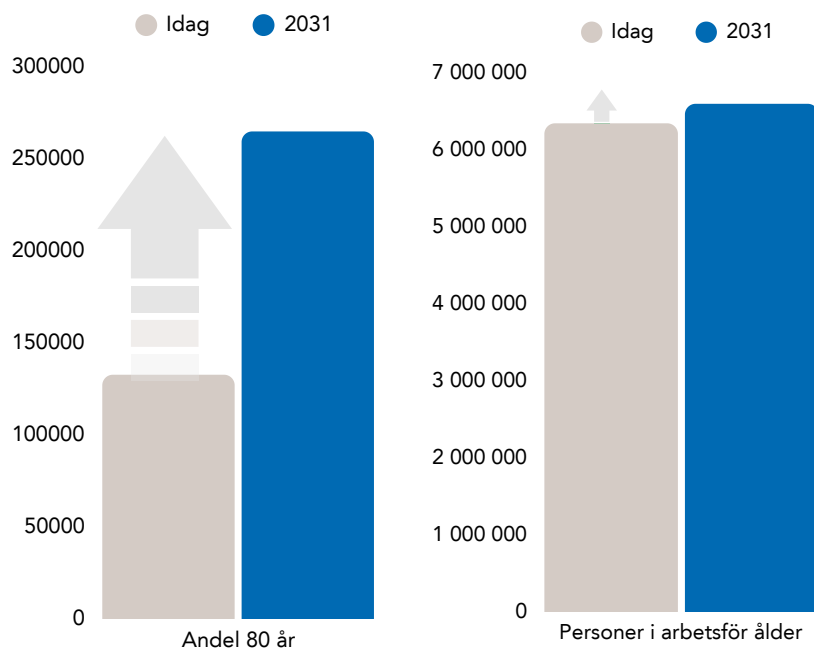

Diagram 1: Fram till 2031 kommer personer 80 år eller äldre att öka med nästan 264 000 personer, vilket är en ökning med nästan 50 procent. Fram till 2031 ökar personer i arbetsför ålder endast med fyra procent vilket motsvarar omkring 253 000 personer.

Källa: Sveriges kommuner och regioner. "Välfärdens kompetensförsörjning" (2022)

OJÄMLIK HÄLSA OCH EFFEKTIVITET

Hälsosamma levnadsvanor påverkas av politik och livsvillkor, vilket ställer krav på bättre samverkan och ledarskap. Styrningen måste fokusera på individens behov och leverera resultat som följer upp produktivitet och kvalitet.

EN VÄLFÄRD MED FOKUS PÅ INDIVIDEN

Välfärden ska utgå från individens behov och frihet. Samtidigt måste invånarna förvänta sig att ta mer ansvar, exempelvis för egen hälsa och vissa tjänster. Alla ska ha lika rättigheter i systemet, oavsett inkomst. Transparens och valfrihet är centrala – både i tjänster och ledarskap.

BEHOV AV NYA ARBETSSÄTT

Organiserad brottslighet måste motverkas genom bättre kontrollfunktioner. Digitala tjänster behöver moderniseras för att motsvara samhällets standard. Välfärdens resurser måste användas effektivt, med politiskt ansvar för styrning och uppföljning.

konkreta politiska förslag.

- Inrätta kontrollfunktioner mot välfärdsbrott. Överutnyttjande och brott, inklusive organiserad brottslighet, förekommer i välfärden och skadar både individer och samhället. För att få kraft i bekämpandet av välfärdsbrottsligheten måste samhället agera tillsammans och inrätta gemensamma kontrollfunktioner.
- Inled arbetet med att återupprätta LLS till den ursprungliga reformen. Den som har rätt till personlig assistans ska få det och den som utför assistansen ska få rätt förutsättningar för att kunna göra det på ett bra sätt. Regelverk och ersättningar måste ses över så att reformens ursprungliga intentioner efterlevs.
- Eget team till varje hemtjänsttagare. Det är när samma person knackar på dörren varje dag som omsorgstagare och personal kan bygga en relation. Kontinuitet skapar en trygghet och lägger grunden för en god omsorg.
- Ta tillvara kraften hos alla som kan och vill arbeta. Många äldre kan och vill arbeta efter pensionen. Lagstiftningen behöver ses över så att det skapas flexibla möjligheter för äldre som vill bidra i välfärden.
- Centralisera när det behövs. Allt för ofta används vårdpolitik för att bedriva lokalpolitik. Genom en större grad av centralisering av den högspecialiserade vården samtidigt som den geografiska spridningen av primärvården utökas kan vård bedrivas mer effektivt och med högre kvalitet.
- Velfärdstjänsterna ska i större utsträckning utföras i samverkan. Förändrade riktlinjer och regler kan förenkla och möjliggöra för bättre samverkan mellan olika aktörer i välfärdssystemet. Civilsamhällets aktörer är ofta skickliga på att leverera personanpassad välfärd av hög kvalitet. Samarbetet med civilsamhället har stor utvecklingspotential.
- Mer riktade precisionsinsatser. Insatser som ska främja folkhälsan fokuserar idag oftast på breda delar av befolkningen. Insatser bör i större utsträckning riktas till dem som har störst behov, utan att riskera stigmatisering.
- Garantera fast läkarkontakt. Politiskt har löftet om en fast läkarkontakt upprepats i decennier. Nu är det dags att gå från ord till handling och garantera en fast läkarkontakt, i första hand för de med störst vårdbehov. En nationell utbildningssatsning för fler specialister i allmänmedicin skulle bidra till att få fart på processen.
- Inför ett nationellt journalsystem. De 21 regionerna och 290 kommunerna har alla egna journalsystem, vilket är både kostsamt och hindrar kommunikation. Ett nationellt initiativ behövs för att möjliggöra informationsdelning utifrån medborgarnas behov.
- Se över primärvårdens organisering. Lär av våra nordiska grannländer, där primärvården är mera effektiv och mera stabilt välbemannad.
- Garantera en personanpassad äldreomsorg. Dagens äldreomsorg präglas i allt för stor utsträckning av opersonliga strukturer och politiska riktlinjer. Äldreomsorgen behöver ställas om för att istället utgå från den enskilda brukarens behov och önskemål.
- Halvera den administrativa personalen. I decennier har mängden administrativ personal inom välfärden blivit större och större. Genom att fokusera på välfärdens grunduppdrag kan resurser frigöras till mer personal på golvet.
- Kvalitet och leverans inom välfärden måste bli transparent. Det är dags att gå från ord till handling och införa en nationell plattform där patienter och brukare kan jämföra kvalitet och kötid hos olika vårdgivare. Så kan valfrihet på riktigt säkras.
- Skapa förutsättningar för en långsiktigt stark finansiering av LSS. För att säkra de ursprungliga målen med LSS-reformen behövs en statlig finansiering, det kan till exempel innebära en indexreglering av schablonbasbeloppen inom assistans.

Klimatneutralt Skåne med säkrad tillgång på energi

Liberalerna

SÅ UTFORMAR VI EN LIBERAL KLIMATPOLITIK

Liberal klimatpolitik bygger på balans mellan ideologi, vetenskap och långsiktiga mål. Klimatåtgärder måste minimera negativa effekter på individens frihet och säkerställa hållbar utveckling. Politiker ska grunda beslut på forskningsbaserad kunskap, men även väga in ekonomiska och sociala konsekvenser.

SKADEPRINCIPEN

Skadeprincipen formulerades av filosofen John Stuart Mill i "Om friheten" (1859). Den innebär att individens frihet endast får begränsas för att förhindra skada på andra. Mill betonade att människan har rätt att leva som hon vill, så länge hennes handlingar inte inkräktar på andras rättigheter eller orsakar dem skada.

KUNSKAP OCH MARKNADSEKONOMI

Liberalismens grund är vetenskap, marknadsekonomi och individens rättigheter. Marknaden är effektiv, men behöver regleras för att hantera miljöproblem. Ett exempel är att sätta pris på utsläpp för att korrigera marknadens brister och främja innovation.

GLOBALISERING OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Globalisering är positivt men ställer krav på internationellt miljösamarbete, särskilt inom EU. Genom gemensamma åtgärder kan kapitalflykt och låga miljökrav motverkas.

INDIVIDENS FRIHET OCH SAMHÄLLSANSVAR

Liberala värderingar kombinerar individens frihet med samhällsansvar. Skadeprincipen styr klimatpolitiken – handlingar som skadar andra, direkt eller indirekt, kan begränsas. Prissättning av koldioxid är ett exempel på att internalisera miljökostnader och främja hållbarhet.

RÄTTVISA OCH EFFEKTIVITET

Klimatomställningen måste vara rättvis och trygg för alla. Subventioner och styrmedel ska ha tydliga tidsgränser för att främja transparens och effektivitet. Samtidigt ska politiken skydda de mest utsatta och framtida generationer.

konkreta politiska förslag.

ÖVERGRIPANDE ÅTGÄRDER

- Komplettera utsläppsreducerande åtgärder med åtgärder som tar upp växthusgaser från atmosfären.
- Inför klimatbidrag som går till alla verksamheter som ger upphov till negativa utsläpp. Bidraget ska vara proportionerligt men omvänt gentemot växthusgasskatten.
- Inför en enhetlig EU-gemensam märkning för hur mycket koldioxidutsläpp en produkt eller tjänst gett upphov till.
- Industrins utsläpp bör i huvudsak hanteras via skärpningar i handeln med utsläppsrätter och fler sektorer bör inkluderas i denna handel. Den fria tilldelningen av utsläppsrätter ska minska.
- Koppla fastighetsavgiften till fastighetens energiprestanda och belöna ägare som investerar i energieffektiviseringar.
- Tydliga regler för vad som är ett klimatsmart fordon. Klimatdeklaration som avser tillverkning och underhåll av fordonet, liksom fordonets energieffektivitet vid drift behöver också vara kriterier som vägs in.
- Allmän grön skatteväxling där klimatskatter särskilt inom transportsektorn möjliggör skattesänkningar på annat håll.

TRANSPORTER

- Ta bort sjöfartens undantag från koldioxid- och energiskatt.
- Ta bort energiskattebefrielse för fossilt bränsle till inrikesflyg.
- Ta bort subventioner för elbilar. Differentiera fordonsskatten så att personbilar som är klimatklassade beskattas lägre än personbilar vars primära energikälla är fossila bränslen. Inför procentuell skatt på elenergi så det blir förmånligt att ladda elbilar vid vissa tidpunkter, vilket även skulle gynna övergången till e-bränsle.
- Inför digital kilometerskatt på tung trafik. Genom att basera skatten på sträcka blir det kostsamt att köra tomma lastbilar, vilket minskar energislöseri och vägslitage. Det finns möjligheter till skatteväxling, som minskade arbetsgivaravgifter samt ta bort fordonsskatten för tung trafik, för att underlätta för åkerinäringen.
- Utveckla styrmedel för tung trafik med hjälp av den infrastruktur som kilometerskatten möjliggör, tex differentierad skatt efter tidpunkter eller förbud vid svåra väderförhållanden.
- Verka för lägre priser i kollektivtrafiken.

SAMHÄLLETS INFRASTRUKTUR

- Minska de fasta avgifterna i VA-nätet och öka de konsumtionsbaserade avgifterna för att minska vattenförbrukningen.
- Öka den statliga finansieringen för att öka antalet reservoarer för vatten i landskapet. Både för att kunna ta upp vatten vid kraftig nederbörd och för lagring av vatten i dammar för tex bevattning. Även våtmarker behövs för lagring av koldioxid.

ENERGI OCH ELNÄT

- Beskatta eller avgiftsbelägg restenergi från datacenter.
- Alla kraftslag ska avsätta medel i en avvecklingsfond som helt täcker kostnaden för en avveckling och återställning av miljön. Konkurrens på lika villkor skall värnas.
- Bygg ny kärnkraft. Ge Vattenfall i uppdrag att bilda ett nytt företag vars uppgift är att bygga, äga och driva nya reaktorer. Bolaget skall vara börsnoterat vilket möjliggör för näringslivet, pensionsfonder och privatpersoner att vara delägare.

- All fastighetsskatt på kraftverk skall vara kommunal. Det är det lokala samhället som får göra avkall för ett kraftverk och bör därför kompenseras.
- Solceller bör byggas där marknaden anser det lönsamt.
- Regionnät skall på sikt övergå i statligt ägande.
- Nätbolagens vinst skall likt SVKs flaskhalsavgifter återföras till nätet så att framtida nätkostnad minskas om kostnadssänkande investeringar inte är möjliga skall vinsten finansiera en framtida sänkt nätavgift.
- Elnät får framöver endast säljas till svenska allmänna ägare, såsom kommuner, regioner eller svenska staten alternativt därigenom redan ägda befintliga nätbolag.
- Ge energimarknadsinspektionen i uppdrag att årligen kartlägga skillnader i nätavgiften i landet för att därigenom öka trycket för något som kan liknas med konkurrens.
- Gör Barsebäck till en forskningsanläggning för ny kärnkraftsteknik tillsammans med LTH.
- Se över lagstiftningen kring elnätsreglering. Den beräkningsmetod som Energiinspektionen (EI) använder idag möjliggör för elnätsbolag att höja elnätsavgifterna oskäligt mycket.
- Verka för kraftigt förkortade tillståndsprocesser.

KRISBEREDSKAP

- Varje kommun bör ha en plan för vad som görs vid vädervarning för höga temperaturer.
- Utred hur beredskapen skall fungera i samband med väderrelaterade kriser. Ansvarsfördelningen mellan aktörer måste bli tydligare. Länsstyrelsens samordningsansvar måste antingen skärpas eller lämnas över till annan aktör.

JORD- OCH SKOGSBRUK SAMT KONSUMTION

- Sverige bör införa mål för minskade utsläpp i jordbruks- och skogssektorn per producerad enhet. Denna koldioxidbudget skulle vara baserad på den genomsnittliga koldioxidutsläppsintensiteten för varje produktionsenhet, vilket innebär att utsläppen skulle mätas och övervakas per producerad enhet, till exempel per ton spannmål eller per hektar skogsmark.
- Genomför grön skatteväxling för skogs- och jordbruket som består av slopade subventioner för fossila bränslen, kraftig minskning av andra skatter och direkt återbetalning av kostnader enligt modellen för avdrag för resor, baserat på kostnader uppkomma på grund av användning av arbetsmaskiner, tex aktivt brukad mark. Klimatklassade gårdar ges extra avdrag för den klimatnytta man gör.

- Förläng garantitiden på allt med en elektrisk krets fem år med krav på reservdelar i tre år efter tillverkning. Använd garantitid som ett kriterium för offentlig upphandling.
- Europeiskt/nationellt pantsystem för batterier.

ÖKAD UTVECKLING TILL EN MER CIRKULÄR EKONOMI

- Det är för billigt att bryta mot lagen. Sverige bör införa strängare sanktioner och straff för miljöbrott
- Det är för billigt att bryta jungfruligt material idag. Incitament för enskilda individer, företag eller samhällen att spara klimatet och låta naturen vara måste öka. Sverige bör införa en naturgrusskatt för alla typer av jungfruligt material med ändamålet att motivera verksamheter att i första hand använda materialåtervunna produkter.
- Det är för billigt att deponera. En grundavgift skulle inbringa resurser som kan användas för omställningen och motivera företag som tar emot avfall att skapa eftertraktade produkter och på så vis cirkulära flöden. Sverige bör införa en grundavgift för deponi.
- Det är för billigt att släppa ut. Sverige bör verka för en fungerande handelsmarknad för utsläppsrätter av alla ämnen som vi vet är skadliga. Avseende utsläpp av växthusgaser är det viktigt att dessa tar beaktar användande av kolsänka i olika former.
- Det är för svårt att produktifiera. Processen att skapa en produkt av ett avfall måste förenklas. Detta motstånd gör det väldigt svårt för avfallsbolag och andra verksamheter att skapa för cirkulära flöden. Sverige bör verka för att skapa incitament för Naturvårdsverket och tillsynsmyndigheter som länsstyrelser och miljöförvaltningar att söka lösningar och möjligheter för att möjliggöra cirkulära flöden av material och produkter.

A photograph of a diverse group of students sitting at long desks in a classroom, focused on their work. The students are of various ethnicities and ages, all appearing engaged in their studies. The lighting is warm and the atmosphere is one of quiet concentration.

**Näringsliv och utbildning som
skapar arbete, handel och
välbefinnande i hela Skåne.**

SKÅNE SKA VARA SVERIGES TILLVÄXTMOTOR

Skåne har en strategisk position med en arbets- och exportmarknad som inkluderar Danmark, Tyskland och Polen, vilket gör regionen till en dynamisk nod i Nordeuropa. Trots detta finns hinder för tillväxt, såsom hög arbetslöshet, bristande jämställdhet och utmaningar kopplade till integration och utbildning.

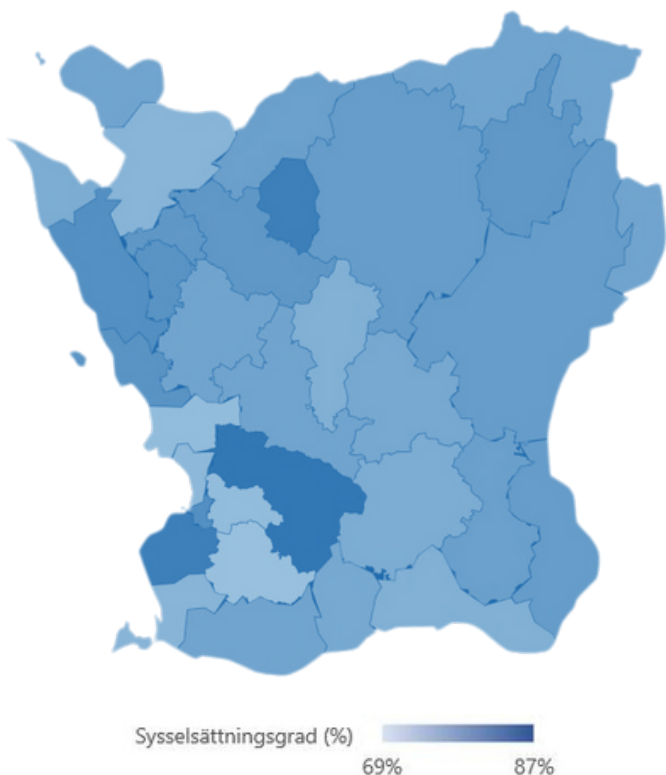

Diagram 5: Andelen sysselsatta varierar mellan Skånes fyra delregioner. Lägst sysselsättningsgrad har sydvästra Skåne där 76 procent av den totala befolkningen i åldrarna 20-64 år förvärvsarbetade 2022. Den låga sysselsättningsgraden i sydvästra Skåne beror på en hög tillväxt av både antalet sysselsatta och antalet invånare i arbetsför ålder. Högst sysselsättningsgrad, på 81,5 procent, har sydöstra Skåne.

Källa: Region Skåne. "Hur har det gått i Skåne?" (2024)

LIBERALA REFORMER FÖR STABILARE TILLVÄXT

Liberalismens grund är vetenskap, marknadsekonomi och individens rättigheter. Marknaden är effektiv, men behöver regleras för att hantera miljöproblem. Ett exempel är att sätta pris på utsläpp för att korrigera marknadens brister och främja innovation.

TRE UTMANINGAR FÖR TILLVÄXT

Demografi

En fjärdedel av Skånes invånare är utrikes födda, vilket ställer krav på språk- och utbildningsinsatser. Sydvästra Skåne växer, men avfolkning drabbar små kommuner.

Jämställdhet

Kvinnor tjänar mindre, arbetar mer deltid och är underrepresenterade i ledande positioner. Könsuppdelning i yrken och lägre värdering av kvinnodominerade branscher förvärrar situationen.

Näringsliv och arbetsmarknad

Skåne har hög arbetslöshet trots brist på arbetskraft i viktiga sektorer som teknik och vård. Låg sysselsättningsgrad och svag ekonomisk tillväxt jämfört med andra storstadsregioner är oroande.

Genom liberala reformer, jämställdhetsfrämjande åtgärder och satsningar på utbildning, innovation och företagande kan Skåne bli en ledande tillväxtregion i Sverige.

konkreta politiska förslag.

MER ENTREPRENÖRSKAP OCH FLER INNOVATIONER

- Sänkt arbetsgivaravgift.
- Sänkt bolagsskatt. Bolagsskatten driver bort investeringar från Sverige och gynnar skuldsättning i företagen. Sänkt bolagsskatt skulle göra det mer attraktivt att investera i Sverige.
- Sänkt marginalsatt på arbetsinkomster. Skatter på arbete motverkar viljan att arbeta mer och bromsar därmed arbetsutbudet.
- Sänk kapitalinkomstskatten. Kapitalinkomstskatten innebär att pengar som i normalfallet redan beskattats när de tjänats in, påläggs ytterligare ett lager av beskattning. Det får negativa konsekvenser för hushållens sparbeslut.
- Skapa incitament för investeringar genom exempelvis skattelättnader för kapital som investeras i företag. Erbjuder riktade insatser till startups och småföretag med fokus på grupper vi vill stimulera till företagande (exempelvis kvinnor och invandrare).

- Verka för etableringen av ett nationellt dataspelsinstitut i Malmö för att främja utvecklingen av dataspelsindustrin i Skåne och Sverige.
- Reformera alkohollagstiftningen och tillåt öl- och vinförsäljning utanför Systembolaget.
- Avskaffa mat- och kökskravet på restauranger. Kraven på att en bar ska ha ett kök och erbjuda mat är en kvarleva från 1900-talets alkoholpolitik.
- Sänk punktskatten på öl och vin.

SKAPA EN MER FLEXIBEL ARBETSMARKNAD FÖR ATT MÖTA SKÅNES DEMOGRAFISKA UTMANING

- Möjliggör för ökad lönespridning och lägre ingångslöner för att fler med låg utbildning eller är nya på arbetsmarknaden ska få anställning.
- Liberalisera arbetsmarknadslagarna med inspiration från Danmark för att få större rörelse på arbetsmarknaden.
- Reformera systemet med sympatiåtgärder. Stridsåtgärder får endast vidtas när det finns medlemmar på arbetsplatsen. Grundlagsregleringen av stridsåtgärderna avskaffas så som den är utformad.

BOSTÄDER

- Sänk de skatter som uppkommer vid köp och försäljning av en bostad.
- Inför fri hyressättning på försök i en skånsk pilotkommun.
- Reformera dagens plan- och bygglag. Inför en ny lag som möjliggör verklig äganderätt och stadsbyggande. Utgå från individen, inte kommunen.
- Avskaffa kommunernas planmonopol. Förbättra förutsättningarna för privata aktörer att ta fram förslag till detaljplaner bland annat för att korta väntetider.
- Ändra lagstiftningen så att digitaliseringens möjligheter kommer medborgarna till nytta. Lov-, bygg-, och tillsynsprocesser bör som grundprincip ske i digitala miljöer i alla Sveriges kommuner.
- Konkurrensutsätt Lantmäteriet. Dagens handläggningstider är orimliga och får stora negativa konsekvenser för såväl svenskt näringsliv som enskilda medborgare. Tillåt privata lantmätare.

- Konkurrensutsatt Lantmäteriet. Dagens handläggningstider är orimliga och får stora negativa konsekvenser för såväl svenskt näringsliv som enskilda medborgare. Tillåt privata lantmätare.

UTBILDNING FÖR EN STÄRKT ARBETSMARKNAD

- Etablera fler platser som motsvarar näringslivets behov på Yrkeshögskolan och Yrkesgymnasier. Ge kommuner incitament att etablera eller expandera yrkesgymnasier, samt sprida kunskap om behovet av och möjligheter med yrkesprogram på arbetsmarknaden.
- Prioritera yrkesvuxutbildningar och arbetsmarknadsutbildningar mot bristyrken samt med fokus på grupper med hög arbetslöshet och för att stimulera till jämställdhet på arbetsmarknaden.
- Alla yrkesutbildningar ska avslutas med ett yrkesprov som markör för anställningsbarhet och för att ha en kvalitetssäkring av utbildningen.
- Inför möjlighet till treterminsläsår. Fler studenter ska klara sig igenom grundskolan för att kunna söka till vidare, praktiska och teoretiska utbildningar.
- Genomför satsningar på matematiska, tekniska och naturvetenskapliga ämnen i Skånska skolor.
- Staten bör investera mer i den forskningsanläggning vi har i Sverige (Max IV och ESS) med syfte att kunna kommersialisera fler produkter och tjänster.
- Stimulera etableringar och samarbeten inom innovationskluster, forsknings- och teknikparker.
- Utveckla fler och djupare samarbeten mellan det offentliga och privata näringslivet för etableringen av exempelvis fler lärlingsplatser.
- Stimulera till talangattraktion för företag som har problem att hitta kompetens. Utnyttja regionens styrka med flera lärosäten. Det ska vara lätt att komma hit för studier och lätt att stanna kvar.
- Liberalerna ska verka för att alla yrkesutbildningar på gymnasienivå erbjuder möjlighet till UF-företag.

INFRASTRUKTUR

- Infrastrukturen i sydöstra Skåne behöver stärkas och byggas ut. Gör E65 mellan Ystad och Malmö tvåfilig hela sträckan.
- Sverige står inför stora behov att stärka och utveckla sin infrastruktur. Det rör allt från investeringar i VA-infrastruktur till finansieringen av järnvägs- och vägnätet som nästa Öresundsförbindelse. Undersök möjligheten till att öka det privata inflytandet i denna finansiering, så kallad alternativ finansiering.

- Bredda E6 på de sträckor där behovet är som störst.

JÄMSTÄLLDHET

- Starta tech-akademier för tjejer i Skåne.
- Ökad samverkan mellan lärosäten och ideella organisationer för att få fler tjejer till de matematiska, tekniska och naturvetenskapliga ämnena.
- Stärk jämställdhetsarbetet för nyanlända med fokus på möjligheterna till att delta på arbetsmarknaden.
- Statens investeringsbolag bör möjliggöra för fler kvinnliga entreprenörer.
- Ändra lagstiftningen för företag med fler än 10 anställda så att redovisning av jämställdhetsarbetet inte bara innefattar statistik utan även beskrivning av hur arbetet för en jämställd arbetsplats fortgår.
- Inrätta ett pilotprojekt där anonymiserade ansökningsprocesser används när offentliga arbetsgivare rekryterar till chefspositioner.
- Försäkringskassan ska skapa ett digitalt verktyg där uttag av föräldraledighet, sjukdom och VAB enkelt visar påverkan av framtida pension.
- Inkludera tjänstepensionskapital giftorättsgods i bodelning.

ÖVRIGA KONKRETA FÖRSLAG

- Etablera skånska industrizoner för att förbättra placeringshorisonten för både produktions- och kraftnätsföretag. Infrastrukturen i dessa zoner måste planeras så att tillväxten i och den gröna omställningen av skånsk produktion sker så enkelt och så hållbart som möjligt. Produktion och konsumtion bör så långt som möjligt samlokaliseras så att även energianvändningen optimeras.

Ett Öresundssamarbete värt namnet

ETT SAMARBETE SOM BEHÖVER VÄXLAS UPP

Skåne kan stärkas genom ett förbättrat Öresundssamarbete som underlättar fri rörlighet för människor, varor och tjänster. Detta skulle stärka den ekonomiska integrationen och göra regionen till en modell för EU:s gränsöverskridande samarbete. För kommunerna innebär detta ökade möjligheter inom turism, handel och kultur samt delade resurser inom utbildning och infrastruktur.

För att uppnå detta krävs en ny dialog som fokuserar på hållbarhet och inkludering. Öresundsregionen kan åter bli ett exempel på framgångsrik integration.

100 000

Öresundsregionen, med sina cirka 4 miljoner invånare, är Nordens största arbetsmarknadsområde. Varje dag sker omkring 100 000 personresor över Öresund, varav cirka 20 000 personer pendlar till arbete mellan Danmark och Sverige. Av dessa pendlare bor hela 94 % på den svenska sidan, vilket understryker Skånes centrala roll i regionens dynamik.

94%

Av pendlarna över Öresund bor hela nittiofyra procent på den svenska sidan. Dessutom bor omkring 19 500 personer som är födda i Danmark i Skåne

MER SAMARBETE ÄR EN LIBERAL GRUNDPELARE

Öresundssamarbetet handlar om att göra Skåne attraktivt och konkurrenskraftigt. Liberalerna menar att införandet av euron skulle minska valutahinder och stärka handel och integration mellan Sverige och Danmark. En gemensam valuta och samordning mellan Skånes kommuner skulle säkra investeringar och stärka regionens röst nationellt och internationellt.

MER SAMARBETE, INTE MINDRE

Öresundsregionens utveckling kräver smidiga gränsöverskridande lösningar. Införandet av euron kan stärka ekonomin, och projekt som Fehmarnbältförbindelsen och en ny Öresundsförbindelse är viktiga för regionens tillväxt och hållbarhet. Kastrups flygplats spelar en central roll, och regionens styrka ligger i samverkan mellan både stora och små kommuner.

Fri rörlighet och öppenhet är nyckeln till en dynamisk och integrerad region som stärker både Skåne och Europa.

konkreta politiska förslag.

FÖRBÄTTRA INFRASTRUKTUREN

- Avskaffa gränskontrollerna över Öresund.
- En gemensam dansk-svensk utredning på myndighetsnivå om infrastrukturen över Öresund om en ny fast förbindelse. Utredningen ska vara förutsättningslös och ha ett öppet perspektiv för att studera hur en ny förbindelse för både gods- och persontrafik på väg och järnväg kan integreras med ländernas befintliga infrastruktur.
- Satsa på bättre kollektivtrafik som knyter samman mindre orter med större städer som Malmö, Lund och Helsingborg, och förbättrar pendlingsmöjligheterna till Kastrups flygplats.
- Samarbeta med Danmark för att öka antalet tåg och avgångar över Öresund, samt förbättra svensk infrastruktur för att stödja ökad tågtrafik, vilket skulle göra det smidigare att pendla.
- Låt samtliga skatteintäkter från skånska arbetspendlare och intäkterna från Öresundsbron stanna/komma tillbaka till Skåne.
- Främja universitets- och forskningssamarbeten: Vi vill driva på regeringen att stödja och initiera fler samarbeten mellan universitet och forsknings-institut på båda sidor av Öresund.

- Involvera näringslivet i forskningen. Det är avgörande att näringslivet blir en aktiv part i dessa samarbeten till exempel genom skatteincitament och stöd från regeringen.
- Skapa gemensamma innovationskluster: Vi bör skapa specialiserade innovationskluster där företag, universitet och forskningsinstitut från både Skåne och Köpenhamn kan samarbeta.
- Möjliggör etablering på båda sidor av sundet: För att göra det enklare för företag att verka på både den svenska och den danska sidan av Öresund. Bland annat genom enklare regler för etablering och anställning, samt harmonisering av affärsregler och skattesystem.

FÖRENKLA SKATTE- OCH SOCIALFÖRSÄKRINGSSYSTEM

- Inför euron. Detta skulle underlätta skattehantering och finansiell planering för företag som verkar över sundet, minska transaktionskostnader och eliminera osäkerheter kring växelkursfluktuationer.
- Arbeta för en överenskommelse med Danmark som gör det ännu enklare för gränspendlare att undvika dubbelbeskattning och andra hinder.
- Anpassa EU-regler för att underlätta livet för invånare i Öresundsregionen. Gemensamma skatteregler och socialförsäkringssystem.

- Skapa ett avtal som möjliggör smidigare skolgång och erkännande av utbildning mellan Sverige och Danmark.
- För att göra det enklare för tredjelandsmedborgare (personer från länder utanför EU) att bo och arbeta på båda sidor av sundet.
- Skåne behöver ett nytt Öresundsavtal 2.0. Inled dialog mellan svenska och danska regeringen om att ytterligare förbättra möjligheterna att fullt utnyttja den potential det geografiska läget Skåne ger och de möjligheter som finns i att vi är en del av Skandianaviens största befolkningsregion.

REGIONALT SAMARBETE

- Utred inrättandet av ett Öresundsparlament med möjligheter att besluta om en rad frågor som idag hanteras i de nationella och regionala parlamenten.
- Inrätta en Öresundskommission bestående av ministrar och andra högt uppsatta representanter från både Sverige och Danmark. Kommissionen ska arbeta med att lösa frågor som rör Öresundsregionen och uppstår på nationell nivå. Identifiera, följ upp och lös hinder som påverkar samarbetet mellan länderna, exempelvis gällande skatter, gränskontroller och socialförsäkringsfrågor.
- Skapa ett sekretariat för långsiktig planering för hela Öresundsregionen, med fokus på hållbarhet, digitalisering och integration av arbetsmarknaden.
- Gör Skåne till pilotregion genom att flytta ansvar från statlig till regional nivå för att Skåne/Region Skåne aktivt ska kunna delta i innovations- och investeringssatsningar i Öresundsregionen, genom att exempelvis ta del av danska investeringsmedel.
- Utveckla samarbetet mellan svenska och danska skolor med besök, utbyte och samarbete.

A young child with blonde hair is swinging happily on a rope swing in a sunlit forest. The child is wearing a blue shirt and denim shorts, and is smiling at the camera. The swing is made of a thick green rope and a black seat. The background is a lush green forest with many trees and a wooden fence in the distance. The overall atmosphere is bright and cheerful.

**Ett tryggt, säkert
och integrerat Skåne**

ATT BRYTA UTANFÖRSKAPET

Skåne har genomgått stora förändringar, inklusive omfattande invandring. År 2022 hade 40 procent av invånarna utländsk bakgrund. Många är väl integrerade, men utanförskap kvarstår som en stor utmaning. Liberalerna prioriterar att bryta detta för att skapa öppenhet och frihet.

8 av 10 vuxna tror att brottsutvecklingen har ökat under de senaste åren.

Var femte vuxen person uppger att hon eller han utsattes för brott mot person under 2021

Källa: Nationella trygghetsundersökningen 2022 för Polisregion Syd

45%

45 procent av kvinnorna i åldersgruppen 16–24 oroas ganska eller mycket ofta för att utsättas för sexuella angrepp eller våldtäkt.

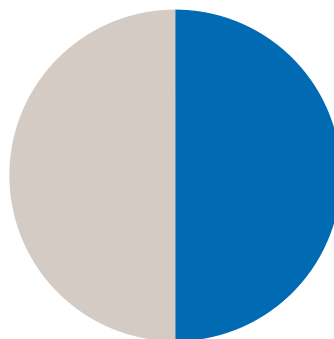

Diagram 8: Nästan hälften av den vuxna befolkningen upplever stor oro för brottsligheten i samhället. Bland kvinnorna över 45 år är det en majoritet som gör det.

INTEGRATION OCH FRIHET

Misslyckad integration bidrar till utanförskap och otrygghet. Liberal politik fokuserar på att bekämpa detta genom att kombinera krav och möjligheter. Mångfald är välkommen, men måste harmoniera med frihet, jämställdhet och samhällsregler.

UTSATTHET OCH SEPARATISM

Utanförskapet har vuxit sedan 1990-talet, med ökande otrygghet, parallellsamhällen och brottslighet. Svag arbetsmarknadsintegration, särskilt för lågutbildade kvinnor från Afrika och Asien, är en avgörande faktor. Parallellsamhällen präglas av hederskultur, moralpoliser och kriminalitet.

FÖRTRYCK I HEDERNS NAMN

Hedersförtryck drabbar många, särskilt kvinnor och sexuella minoriteter. Könsstämpning och frihetsinskränkningar är vanliga. Patriarkala strukturer skapar en värderingskonflikt som hotar samhällsgemenskapen.

STÄRK SAMHÄLLSSAMMANHÅLLNING

Sverige saknar en förenande nationell identitet. Ett starkt "vi" behövs för att skapa tillhörighet och motverka splittring och separatism.

konkreta politiska förslag.

- Arbete och självförsörjning är hörnstenar i den svenska välfärdsmodellen och en avgörande faktor för en lyckad integration. Detta brister idag och hos många invandrade grupper finns det en betydande andel som aldrig blir självförsörjande. Det drabbar individens självkänsla, belastar övriga samhället och underminerar acceptansen för flykting- och invandringspolitiken. Passivt bidragstagande ska därför bekämpas med kraft. Möjligheter ska finnas och krav ställas på myndigheterna att skapa vägar mot självförsörjningen och på de berörda att medverka i de åtgärder som leder dit.
- Kommunerna ska alltid erbjuda fulltidsaktivitetsprogram till alla arbetsföra personer som får etableringsersättning, försörjningsstöd eller motsvarande. Vägran att delta i dessa program ska leda till att respektive stödåtgärd upphör.
- Självförsörjningsgraden ska kartläggas och de bostadsområden som inte når upp till 50 procent av den vuxna befolkningen ska förklaras som sociala krisområden och prioriteras i integrationsarbetet.
- Snabba och lättillgängliga valideringsformer för studier och arbetslivserfarenhet ska finnas i varje region.
- Diskrimineringen ska motarbetas med kraft genom en betydande höjning av påföljderna och anonyma ansökningsförfarande i den offentliga sektorn och i företag med mer än tjugo medarbetare.
- Prioritera unga som varken arbetar eller studerar genom olika snabbspår för att möjliggöra en snabbare etablering på arbetsmarknaden eller genom reguljära studier.
- Skolan och förskolan måste vara prioriterade områden för att främja integrationen och motarbeta hederskulturen och separatismen. Skolan måste tydligt ta ställning för en demokratisk, jämställd och inkluderande kultur. I skolan ska gälla nolltolerans vad gäller hedersförtryck, våld, mobbning, hatpropaganda, extremism och förhållningssättet av gängkriminaliteten.
- All personal som arbetar inom skolan och förskolan ska få den utbildning, uppbackning och skydd som fordras för att effektivt arbeta mot förekomsten av hedersrelaterat förtryck, våld, mobbning, gängkriminalitet och spridning av hatpropaganda.
- Demokratiska temadagar ska anordnas och varje elev vid grundskolans högstadium ska åtminstone en gång ha besökt ett nazistiskt utrotningsläger. Nazismens, kommunismens och islamismens illdåd ska särskilt uppmärksammas. Även svenska statens agerande mot urfolket samer ska uppmärksammas.
- Skolor i sociala krisområden ska ges extra resurser så att de kan anställa de bästa lärarna samt aktivt arbeta med språkutvecklingen, föräldrasamverkan och diverse integrationsåtgärder.
- Tidiga kartläggningar av barnens språkutveckling ska göras och förskolan ska vara obligatorisk från treårs ålder.
- Snabbtest för ADHD för barn i syfte att erbjuda rätt stöd i rätt tid.
- Språktest/språkkrav för all personal som arbetar med barn i sociala krisområden.
- Kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck. Idag växer och socialiseras hundratusentals barn och ungdomar i miljöer där hederskulturella normer härskar. Det har tolererats under alldeles för lång tid och det leder till ofrihet, utanförskap, våld och förtryck. Att bekämpa hederskulturen är en naturlig fortsättning av den kamp för individens frihet som alltid har varit liberalismens kärna.

- Offentligt anställda och alla som arbetar i offentligt finansierade verksamheter ska ha en skyldighet att reagera omedelbart vid minsta tecken om förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck. Orosanmälningar ska utan fördröjning göras till socialtjänst och varje misstanke om brott ska polisanmälas.
- Varje kommun ska ha en plan och en samordnare mot hedersförtryck och beslätade övergrepp. Tjänstemän, andra som arbetar vid offentligt finansierade verksamheter och civilsamhällets ledande aktörer ska utbildas så att de tidigt kan upptäcka förekomsten av hedersförtryck och våld.
- Varje kommun ska säkerställa att alla invånare – unga som gamla – informeras om vad hederskulturen är och hur den ska bekämpas samt dess offer skyddas.
- Könsseparatistiska aktiviteter som syftar till att cementerar traditionella könsroller och motverkar jämställdheten ska inte finansieras med offentliga medel.
- Bekämpa bostadssegregationen. Förekomsten av bostadsområden vars liv präglas av ekonomiskt, socialt och kulturellt utanförskap samt parallella maktstrukturer dominerade av klaner, islamister, kriminella gäng och andra separatistiska krafter utgör integrationspolitikens svåraste utmaning. Dessa områden måste prioriteras och resurser riktas mot en aktiv omvandling av den fysiska strukturen och bostadsbeståndet samt dess sociala sammansättning.
- Fler bemannade polisstationer samt ökad polisiär närvaro
- Varje kommun ska utarbeta en integrationsplan för de sociala krisområdena som syftar till att öka självförsörjningsgraden och främja blandade upplåtelseformer. Den ska också inkludera ombyggnation samt strategiska rivningar när så behövs.
- Fusk med folkbokföringen ska bestraffas hårdare och kontrolleras på ett effektivt sätt.
- Samarbetet mellan civilsamhället, myndigheter och fastighetsägare ska stärkas i syfte att främja integrationen och bekämpa separatismen.
- Öka tryggheten. Sverige drabbas av en allvarlig trygghetskris på grund av framväxten av en mycket omfattande och systemhotande klan- och gängbrottslighet. Skåne är på alla sätt en del av denna sorgliga utveckling. Det finns bostadsområden som de facto kontrolleras av kriminella, som rekryterar allt yngre personer till deras brottsliga verksamheter. För att vända på denna utveckling fordras starkare och mer effektiva repressiva metoder, men också betydande preventiva insatser särskilt vad det gäller att öka tryggheten och stoppa de kriminellas rekrytering av barn och ungdomar.
- För att bli effektiv och hållbar måste kampen mot den organiserade brottsligheten samordnas på regional nivå så att lyckade insatser i en kommun inte leder till att den kriminella verksamheten förflyttas till andra kommuner.
- Närpolisen ska ha en regelbunden närvaro i de sociala krisområdena, särskilt i skolorna och på de platser där det förekommer öppen kriminell verksamhet.
- Myndighetssamverkan och utbyte av information på kommunal, regional och statlig nivå ska utvecklas och formaliseras i brottsbekämpande syfte, men också inriktat på att förhindra nyrekrytering och stödja avhopparsprojekt.
- Infiltration och försök till otillåten påverkan av myndigheter och viktiga samhällsfunktioner ska alltid polisanmälas och bekämpas med all kraft. Hotade tjänstemän och andra ska alltid ges stöd och skydd.
- Utökad statlig tillsyn av HVB-hem och Sis-institutioner, ge staten möjlighet att tvångsförvalta misskötta HVB-hem.
- Inför en allmän obligatorisk samhällsplikt under ramen för civilförsvaret för alla ungdomar mellan 16 och 24.
- Föreningslivet ska stimuleras, men allt offentligt stöd ska villkoras med ett tydligt integrationskrav utöver det redan existerande demokrativillkoret.
- Allt ekonomiskt stöd från icke demokratiska länder och rörelser till utbildningsverksamheter och föreningslivet i alla dess former ska förbjudas.
- Verka för att Studieförbund och Folkhögskolors aktiva arbete för att förhindra utanförskap och stärka demokratin.
- Lagen om eget boende (EBO) ska avskaffas.

A photograph of an elderly woman with short white hair, wearing a grey and white patterned tunic and light-colored trousers, pushing a black stroller. A young child with red hair, wearing a green shirt, is sitting in the stroller. They are standing in front of a light-colored brick wall. A dark blue banner with white text is overlaid across the middle of the image.

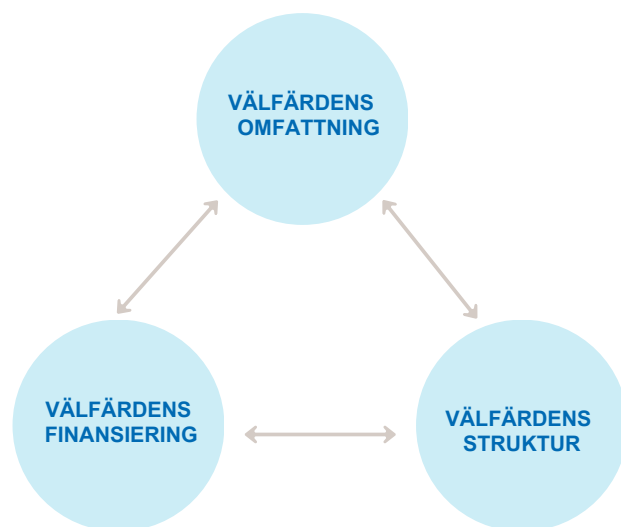
Välfärdens framtida finansiering

OFFENTLIGA MEDEL SKA ANVÄNDAS EFFEKTIVT

Liberalerna prioriterar välfärden, särskilt skolan, som lägger grunden för Sveriges framtid. God vård och omsorg ska finnas för alla med rimliga väntetider. Trots högre kostnader för välfärdstjänster jämfört med andra länder är produktiviteten låg, exempelvis inom omsorg och vård.

FRAMTIDEN MED AI OCH TEKNIK

Artificiell intelligens och automation erbjuder möjligheter att effektivisera välfärden och möta ekonomiska utmaningar. AI inom sjukvården kan höja kvaliteten och förbättra resursanvändningen, men utvecklingen kräver en balanserad försiktighet.

VÄLFÄRD OCH VALFRIHET

Välfärden ska ge individer möjlighet att växa och bli självständiga. Äldre och behövande ska få stöd, och offentliga tjänster som barnomsorg och kollektivtrafik är viktiga för jämställdhet och tillväxt. Resurser för kultur och fritid är också centrala, då de bidrar till gemenskap och kreativitet. Regioner och kommuner måste hantera sina ansvarsområden väl för att skapa en positiv utveckling.

FINANSIERING OCH RESURSER

Regioner och kommuner finansieras huvudsakligen via skatt, statsbidrag och avgifter. Ökade skatteintäkter genom högre sysselsättning är en nyckel. Nya finansieringslösningar, som Social Impact Bonds, bör utforskas. Den växande användningen av privata sjukförsäkringar riskerar dock att påverka vårdens tillgänglighet och prioriteringar.

SJUKVÅRDENS ORGANISATION

Sveriges sjukvårdsstruktur är föråldrad och decentraliserad, vilket skapar onödig byråkrati. Staten bör ta över ansvaret för sjukhusvården, medan primärvården kan hanteras av kommunerna.

VALFRIHETENS UTMANINGAR OCH POTENTIAL

Valfrihetsreformer har ökat dynamiken i skola och vård men har också lett till problem som minskade stordriftsfördelar och bristande kontroll. Valfrihet ska utvecklas med bättre reglering för att bibehålla mångfald och kvalitet.

konkreta politiska förslag.

VÄLFÄRDENS OMFATTNING

- Vård, skola och omsorg ska fortsatt vara en del av den offentliga välfärden, liksom de ej lagreglerade områdena kultur och fritid.
- Det behövs en större transparens om vilka skatter som tas ut och hur de används.
- Löntagarna måste få ett fullständigt lönebesked som utformas så att det ger en klar och bild av totallönen, avtalsbestämd pensionsavsättning, arbetsgivaravgifter och löneavgiften, bruttolönen, inkomstkatten, övriga avgifter och skattereduktioner samt nettolönen. Dessa tre lönebegrepp bör klart framgå på lönebeskedet. Detta bör göras obligatoriskt för alla arbetsgivare i Sverige genom lagstiftning.
- Årsredovisningarna måste göras tydligare och mer informativa. Till exempel bör personalutvecklingen över tid med personer i verksamheterna respektive i den övergripande förvaltningen (byråkratin) vara lätt att följa.

VÄLFÄRDENS STRUKTUR

- Värna demokratin, synliga politiker, dialog och debatt, insyn och transparens vid organisationsförändringar.
- Sverige behöver utreda en förvaltningsreform där ansvaret för sjukvården förs över till stat och kommuner. I samband med en sådan reform bör också en ny finansiering av sjukvården övervägas i form av en allmän obligatorisk sjukvårdsförsäkring.
- Styrningen av sjukhusen bör kunna läggas på staten i en decentraliserad organisation. Sjukhusen ska kunna ha olika huvudmän; direkt statligt ägda, statliga stiftelser, privata eller idéburna aktörer. Dessa sjukhus bör ha professionella styrelser med lokal förankring.
- Om kommunerna tar över ansvaret för primärvården nås en bättre samordning med bland annat äldreomsorgen, rehabilitering och förebyggande åtgärder.
- En större förvaltningsreform kommer att ta tid. Under tiden måste Region Skåne fortsätta sitt reformarbete mot en effektivare, mer tillgänglig sjukvård med kortare köer.
- Tyngdpunkten mellan primärvård och sjukhusvård i Skåne ligger enligt våra analyser "mer fel" än vad den gör för andra regioner. Primärvården måste byggas ut samtidigt som den avlastar sjukhusvården.

- Patienter måste styras över från akutmottagning till primärvård.
- Region Skåne bör verka för att vi så snart som möjligt får ett rikstäckande journalsystem för all vård.
- Kommunerna ska tillåtas att anställa läkare (lagändring)
- Teknisk utveckling skall tas tillvara för att vidareutveckla mobila sjukvårdsteam att omfatta fler patientkategorier, så att dessa nyttjas mer effektivt.
- Svenska allmänläkare tar idag emot alltför få patienter/dag. Region Skåne bör utveckla processer och incitament som driver utvecklingen i den riktningen. En norm skulle kunna vara 1 500 patientbesök/år.
- Region Skåne bör utveckla och årligen redovisa produktivitetsmått för sjukvården.
- Dagens sjukhusstyrelser i Region Skåne bör antingen ges en reell funktion i styrningen av sjukvården eller avvecklas.'
- På senare år är det mycket som tyder på att mittokratin (alltså byråkratin mellan ledning och utförare) växer på verksamheternas bekostnad. Den här utvecklingen får inte vara oproportionerlig, verksamheternas behov måste komma i första hand. Region och kommuner bör på ett tydligt sätt redovisa den här utvecklingen varje år.

- Valfriheten bör utvecklas – inte avvecklas.
- Skola, vård och omsorg kan aldrig bli en "vanlig" marknad. Det är rimligt med åtgärder som säkerställer att skattepengarna går till det som avses, det vill säga att finansiera verksamheternas behov.
- Samma krav bör ställas på öppenhet för privata och offentliga aktörer – till exempel offentlighetsprincipen.
- Skolpengssystemet bör reformeras och göras mer flexibelt för att bättre möta skillnader i kostnadsstruktur.
- Möjligheter till nyetableringar måste finnas – annars finns en stor risk för en utveckling mot större koncerner och en oligopolliknande marknad.
- Kontroll, regelverk och likriktning får inte drivas för långt, det måste vara möjligt att nå resultat och mål på olika sätt. Det måste finnas utrymme för att testa nya saker och att göra gamla saker på nya sätt.
- Metoder och tillgänglig information ska utvecklas och tillgängliggöras för att underlätta medborgarnas val. Detta kan bestå både av information om utförarnas resultat och brukares värdering av deras leverans i form av betyg från brukarna.
- Civilsamhället och idéburna aktörer bör ges utrymme och uppmuntras till både ett större engagemang i och ett större ansvar för välfärden inom bland annat skola, vård och omsorg.
- Vinstuttagen bör regleras till en rimlig avkastning på insatt kapital.
- Regionen och kommunerna bör göra inventeringar av civilsamhället och idéburna aktörer på sina respektive platser - engagemang, kompetens, utvecklingspotential mm. Det gäller alltifrån volontärverksamheter till professionella leverantörer.
- Det bör finnas en civilsamhällesstrategi där man anger hur man ser på civilsamhällets roll, en framtida inriktning för samverkan och dess former samt hur kommunen kan bidra till att stimulera civilsamhällets utveckling.
- Kompetensutveckling av politiker och tjänstepersoner bör ske av vilka möjligheter och format som finns för samverkan med civilsamhället och idéburna aktörer.
- Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är ett instrument som kan användas i betydligt större utsträckning som plattform för samverkan med enskilda organisationer/föreningar för specifika uppgifter.
- För att öka andelen idéburna aktörer bör de möjligheter som finns i LOU utnyttjas för att göra riktade upphandlingar till idéburna organisationer eller att upprätta idéburna pengssystem.
- Ny teknik öppnar ständigt nya möjligheter för sjukvården och annan offentlig verksamhet. Det är viktigt att se positivt på det som även Artificiell Intelligens (AI) kan komma att erbjuda.
- Tills vidare ska det alltid informeras om när man har med en AI att göra. Inom rimliga gränser bör det också alltid finnas möjlighet att som alternativ välja "människa" vid patientkontakt.
- Effekterna av AI-styrd verksamhet och aktiviteter bör noga utredas innan de börjar tillämpas. En möjlighet är att AI – rutiner inom sjukvården testas på ett liknande sätt som idag gäller för läkemedel.
- I samband med utredningen av en större förvaltningsform bör man även titta på Länsstyrelsens roll.

VÄLFÄRDENS FINANSIERING

- Det finns begränsade möjligheter till finansiering via höjd regionskatt och höjda kommunalskatter.
- Det bör finnas en öppenhet att testa nya finansieringslösningar som till exempel hälsoobligationer och Social Impact Bonds (utfallsbidrag).
- Vid ett ökat statligt ansvar bör ett system med privata och obligatoriska sjukvårdsförsäkringar övervägas.
- Statens detaljstyrning måste minska, de specialdestinerade statsbidragen bör bakas in i de generella.
- Systematisk, permanent funktion bör inrättas för att bekämpa alla typer av ekonomiska oegentligheter i välfärden.

kontakta oss.

ADRESS

Rörsjögatan 18
211 37 Malmö

TELEFON

040-33 08 70

MAIL

skane@liberalerna.se

FÖLJ OSS PÅ SOCIALA MEDIER

 @liberalerna_skane

 @LiberalernaSkane

**liberal ambition
för skåne.**

Copyright
© 2025 Liberalerna Skåne

Liberalerna